

Asia: VN/17836/2022

Lausuntopyyntö tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta / Social- och hälsovårdsministeriet begär utlåtande om en promemoria om utvecklingsbehoven i fråga om lagstiftningen om smittsamma sjukdomar

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja tartuntatautilainsäädännön kehittämistarpeita kuvaavasta muistiosta. STM on koonnut muistiosta yhteen eri toimijoiden ja -viranomaisten esittämiä tartuntatautilainsäädännön muutos- ja kehittämistarpeita. Tarkoituksena on, että muistio toimisi osaltaan tartuntatautilainsäädännön uudistuksen toimeenpanon tukena.

Tartuntatautilain kokonaisuudistuksen tarve on ilmeinen. Uudistuksessa lainsäädännöstä tulee korjata erityisesti tapahtuma-alaan kohdistuvien rajoitustoimien epäkohtia.

Olympiakomitea painottaa, että tartuntatautilain valmistelussa tulisi kuulla laajasti keskeisiä toimialoja. Sääntely vaikuttaa eri tahoihin, joten valmistelun on oltava laajapohjaista ja tarvittaessa on käytettävä alatyöryhmiä. Tartuntatautilailla on merkittävä vaikutus myös liikunnan ja urheilun toimialalle, jota tulee kuulla valmistelun edetessä.

Tartuntatautilakia tulee uudistaa niin, että se suojaa tapahtumaelinkeinon harjoittamista nykyistä paremmin. Korona-aika osoitti, että tapahtumia rajoitettiin muuta elinkeinotoimintaa huomattavasti rajummin ja tukimekanismit tunnistivat alaa heikosti. Tosiasiallisten rajoitusten lisäksi niiden uhka haittasi huomattavasti tapahtumien järjestämistä, koska erityisesti suurempien tapahtumien järjestämisen aikajänne on pitkä. Tapahtuma-ala tulee kohdella samalla tavalla kuin muutakin elinkeinotoimintaa.

Tartuntatautilain 58 § on mahdollistanut yleisötilaisuuksien kieltämisen ja tilojen sulkemisen. Voimassa olevassa tartuntatautilaissa ei ole sääntelyä yksityisen elinkeinotoiminnan rajoittamiseen liittyen, lukuunottamatta kyseistä pykälää, joka mahdollistaa yleisötilaisuuksien kieltämisen. Tämä ei ole perusteltua, eikä tätä yhden elinkeinon eriarvoista kohtelua tue tutkimustieto, saati kokemus tapahtuma-alan rajoittamisen konkreettisista vaikutuksista pandemian leviämiseen. Kuten muistiossa todetaan, on tärkeää, että lainsäädäntö mahdollistaa pienimmän mahdollisen haitan aiheuttavan rajoitustoimen, eikä vaihtoehdoiksi jää vain toiminnan tai tilaisuuden salliminen tai kokonaan kieltäminen.

Mikäli tartuntatautilain 58 § nähdään oleelliseksi säilyttää osana pandemiavarautumisen työkalupakkia, on tehtävä ero ammattimaisen tapahtumajärjestämisen ja ei-elinkeinotoimintana järjestettävien yleisötilaisuuksien välille, joista ensiksi mainittu rinnastuu esimerkiksi kaupan alalla, teollisuudessa, ravintola-alalla tai muilla toimialoilla harjoitettavaan elinkeinotoimintaan. Ja näitä kaikkia aloja on kohdeltava yhteismitallisoin ja yhdenvertaisin rajoituksin tai muin toimenpitein tartuntatautien leviämisen estämiseksi.

Valmistelussa tulee huomioida, että liikunnalla ja urheilulla on huomattavan suuri vaikutus suomalaisten fyysiselle, henkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille. Rajoitukset vähentävät mahdollisuuksia liikkua, ja harrastustoiminnan rajoittamisella on pitkäkestoisia vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin. Etenkin lasten ja nuorten harrastusrajoituksilla on arvioitu olevan mittavat haitat.

Jatkossa tartuntatautilaissa on tarpeellista määritellä tarkemmin rajoitusten kohteena olevat ja niiden ulkopuolelle jäävät toiminnat. Liikunta- ja urheilutilojen sulkeminen on raskas rajoitustoimi, jolla on huomattavat vaikutukset hyvinvointiin ja terveyteen. Sulkupykälän soveltamisalasta tulisi poistaa kaikki liikuntaan ja urheiluun käytettävät tilat. Rajoituksia asetettaessa tulee arvioida, mikä on eri toimialojen, kuten liikunta-alan, tosiasiallinen merkitys tartuntataudin leviämiseen ja miten toimialat voivat omilla toimenpiteillään estää tartuntoja. Lisäksi ammattiurheilu tulee huomioida ja myös jatkossa rajata pykälän soveltamisalan ulkopuolelle. Ammattilaisurheilun määritelmä tulee tehdä yhteistyössä Olympiakomitean ja lajiliittojen kanssa.

Tartuntatautilain 58 § ei tunnista rajoituksista aiheutuvia kustannuksia. Tartuntatautilain yhteydessä tulisi myös säätää rajoitusten kustannusten korvaamisesta, jos rajoituksista aiheutuu taloudellisia menetyksiä. Koronarajoitukset aiheuttivat liikunnan ja urheilun toimialalle, kuten seuroille ja liikunta-alan yrityksille, huomattavia taloudellisia menetyksiä.

